

Yusuf Suresi Giriş Dersleri 3

Yakub (as) Yusuf'unu kaybettiğinde çok üzüldü. Üzülmek ve ağlamak insan için çok tabî duygulardır ve Allah Teala katında normal karşılanır. Çünkü bu hâli veren Rabbimizin kendisidir. İnsanın yapması gereken vazifelerinden bıkmaması onu alçaltmaz, bazen bıkkın hissetmemiz bizi kötü bir insan yapmaz. Hz. Yakub da Yusuf aleyhisselamı kaybettiğinde yıllarca ağladı ağladı ve ağlamaktan kör oldu gözleri. Biz de Resulullah'dan (sav)öğrendik ki: *“Göz yaşarır, kalp hüzünlenir, ancak bu ağızdan Allah'a isyan edecek bir söz çıkmaz.”* Dolayısıyla yaşadıklarımız karşısında hüzünlenmek normaldir ancak hüzünlenirken Allah'a isyan nispetinde olacak bir sözü boğazda düğümlemek gerekir. **Bazen isyan etmemek başlı başına sabırdır.**

Müslümanlar birbirlerini teselli etmek adına çok yanlış cümleler sarf edebiliyorlar. Mesela bir çocuğu terk eden ya da görevini kötüye kullanan ebeveynler, kardeşine zarar veren ağabeyler ya da eşler için diyorlar ki: *“Neticede o senin annen baban, kardeşin, kocan, karın, sen yine de onu sevmek zorundasın.”* Bu çok büyük bir küstahlıktır. Sevmek yüce bir duygudur ve lâıyk olana verilir. Zarara zararla vermemek kendi başına bir hayırdır. Bana kötülük eden bir insanı muhabbetle sevmek zorunda değiliz ki Allah Teala'nın da bizden istediği bu değildir. Bu konuyu açmak istedim çünkü genel olarak Müslümanların yanlış bir algısı var.

Kardeşleri Yusuf aleyhisselamı dövüyorlar, hakaretler ediyorlar ve alenen öldürmemek için şehrin dışında henüz tamamlanmamış içinde akrep ve yılanların olabileceği bir kuyuya atıyorlar ve içlerini rahatlatmak için *biz onu öldürmedik sadece kuyuya bıraktık*, demekle yetinmiyorlar. Ağabeylerine güvenerek oraya gelmiş ve dövülerek kuyuya atılmış bir çocuğun yaşadığı korkuyu düşünün. Sizce yıllarca ağabeylerine karşı sevgi mi duydu? Mısır'da kardeşleriyle karşılaştığında kendi kimliğini gizlemek için çok zorlandı, hazmedemedi, sindiremedi ki normal olan da budur. Kimliğini açıkladığında da gidip boyunlarına sarılmadı ya da ölümlü cezalandırmadı. Dedi ki: *“Benim tarafımdan size hiçbir kınama yoktur.”* Yusuf as onları affetti, konunun peşine düşmedi, ağır başlılıkla konuyu kapattı ve *“Allah sizi affetsin! O, merhametlilerin en merhametlisidir”* dedi. Dolayısıyla zarar veren ebeveyninizi, kardeşinizi, eşinizi, arkadaşınızı **muhabbetle** sevmek zorunda değilsiniz, bu mümkün değil. Ancak salih bir Müslüman zarar vermez, beddua etmez, kötülüğe karşı kötülükte bulunmaz. Hz. Peygamber amcası Ebu Leheb'i çok mu seviyordu? Ebu Leheb, Resulullah'a maddi manevi zararlar veriyordu dolayısıyla Resulullah (sav) da onu sevmiyordu ama Ebu Leheb'in kötülüklerine kötülükle karşılık vermiyordu. Buradan Resulullah'ın akrabalarına sevgi duymadığını mı anlıyoruz? Hayır. Kastî olarak ısrarla zarar veren birinin sevilmemesi çok doğal bir durum. **Ancak zarar görmek, zarara zararla karşılık verebileceğimiz anlamına gelmez.**

Yapacağımız sila-i rahim muhataplarımızla da alakalıdır. Yine de Allah için bağları ölçülü şekilde sürdürmek en eftal olandır.

Bazen isyan etmemek başlı başına sabırdır, dedik. Zarar görmüş ya da gören bir insana, oturduğu yerden “Keşke bunu da böyle yapsaydı, öyle biri olmasa böyle muamele görmezdi, vardır bir yanlışı” gibi söylemlerde bulunmak, ileri geri konuşmaktır. “O senin annen baban, kardeşin eşin sana zarar da verse sen yine onu sev” demek teselli etmek demek değildir. **Olabiliyorsak maddi manevi yardımcı olalım, olamıyorsak dua edelim ama kimsenin imtihanı hakkında ileri geri konuşmayalım.**

Hız. Yakub oğluna yıllar sonra kavuştu, Hız. Musa'nın annesi oğluna hemen kavuştu çünkü Hız. Musa bebektir ve hemen beslenmesi gerekiyordu. Hız. Yusuf ise ailesinin rızkını temin edebilecek kadar yetişkinken ailesine kavuştu. Hız. Musa'nın hikayesinde rızığa ihtiyacı olan kendisi ancak Hız. Yusuf'un hikayesinde rızığa ihtiyacı olan ailesi. Buradan almamız gereken ders, yetişip olgunlaştığımızda mümkünse aile efradımızın bakmamız, ihtiyaçlarına cevap vermemiz gerekir. Hız. Musa hikayesinde görüyoruz ki bizim ihtiyacımız olduğu günlerde de ailemizin bize sahip çıkması gerekir.

Hız. Musa'nın ablası sır tutması için annesi tarafından uyarılmadı ama Hız. Yusuf kardeşlerine karşı rüya konusunda dikkatli olması için kardeşlerine anlatmaması için babası tarafından uyarıldı. Hız. Musa'nın annesi, Hız. Musa'nın kimliği hakkında sır tutması için kızını uyarmadı çünkü onun bunu akledebilecek çağda olduğunu biliyordu. Buradaki mesaj da şudur ki; **çocuk akıllı da olsa bazı durumlarda yönlendirilmeli, uyarılmalıdır.** Hız. Yusuf ağabeylerini tehlike olarak görmediğinden babası tarafından uyarıldı ancak Hız. Musa'nın ablası durumun ciddiyetinin farkında olduğu için uyarılması gerekmedi. **Burada yapılan, kardeşler arasında ayrımcılık yapmak değil, olabilecek durumlara karşı korumaktır.** Çünkü Hız. Musa'nın hikayesinde tehlike ailenin dışında, ancak Hız. Yusuf'un hikayesinde tehlike evin içerisinde. Hayat değişkendir. İmtihanlar farklıdır. Kimisi zorluk sıkıntı imtihanı çekerken, kimisi için de güzel gibi görülse de zorlu bir imtihan vardır: **“Şükür imtihanı.” Nimet insanı uyuşturur.**

Hız. Yusuf ailesini sarayına aldı, Hız. Musa'nın annesi sarayda hizmetçi olmasına rağmen ona kavuşamadı çünkü kimliğini gizlemesi gerekiyordu. Hız. Musa annesine yakın olmasına rağmen ona istediği gibi hizmet edemedi, ancak Hız. Yusuf ailesine alenen dilediği gibi hizmet edebildi. Burada alacağımız mesaj mevcut şartlarımıza göre ailemize yardım etme imkânımız değişebilir. Hız. Musa ve Hız. Yusuf'un hikayesinde olduğu gibi.

Hiz. Yusuf'un hikâyesinde kardeşlerin amacı Yusuf'a zarar vermek, Hiz. Musa'nın hikâyesinde ablanın amacı kardeşini korumak. Yusuf'un hikâyesinde zarar vermek için evden uzaklaşmak varken, Musa'nın hikâyesinde evden uzaklaşırken korumaya çalışmak vardır. Biri ayrılığa sebep olurken, diğeri kavuşmaya vesile olmuştur.

Hiz. Yusuf'un kardeşleri güveni boşa çıkardılar ancak Hiz. Musa'nın ablası güveni boşa çıkarmadı ve sûtanne haberini ailesine ulaştırdı.

Yusuf'un kardeşleri de, Musa'nın ablası da gerçeği sakladılar. Yusuf'un kardeşleri gömleği götürerek bir hikâye uydurarak gerçeği sakladılar, Musa'nın ablası kardeşinin ve ailesinin kimliğini gizleyerek gerçeği sakladılar. Ancak Hiz. Yusuf'un kardeşleri babalarına yalan bir hikâyeyle ayrılığa sebep iken, Hiz. Musa'nın ablası yepyeni bir hikâyenin yazılmasına vesile oldu.

Abiler Yusuf'u götürmek için babalarıyla tartıştıp ciddi anlamda mücadele vermişken, Abladan Musa'yı takip etmesi istendiğinde isyan etmeksizin kendisinden isteneni yapmıştır. **Buradan ebeveynlerin çocukların itaatkârlık durumu değişince yapılması gereken şeylerin de değiştiğini anlıyoruz.**

Kardeşler ileride kendilerinin neyi beklediğinden habersiz, Yusuf'u kuyuya atmakla kurtulduklarını düşündüler, Firavun ise erkek çocukları öldürürken kendisi için esas tehlikeyi sarayına aldı.

Hiz. Yakub, çocuklarını Mısır'a gönderirken farklı kapılardan girmeleri konusunda olduğu gibi uyarılarda bulunurken, hikâye boyunca Hiz. Musa'nın ablası uyarılmadı.

Hiz. Yusuf kardeşlerine karşı çok kırgın ve hislerini gizlemek zorunda kalıyor ancak Hiz. Musa ablası ve kardeşi tarafından her zaman destek gördü.

Mekân olarak bakıldığında ikisinin de yolu Mısır sarayına varmıştır.

İkisi için de benzer cümleler kurulmuştur. "Umulur ki bize bir yararı dokunur, onu hizmetçi olarak alabiliriz ya da onu evlat edinebiliriz."

Hikâyenin başında Hiz. Yusuf hizmetçi iken, Hiz. Musa hizmet gören biridir. (Daha sonra Hiz. Yusuf hizmet gören biri olacakken Hiz. Musa saraydan kaçmak durumunda kalıyor.)

Hiz. Yusuf kıssasında yetişkinlik döneminde bir kadının zehirli sevgisi varken, Hiz. Musa'ya karşı da firavunun bir sevgisi var. Firavun tüm erkek çocukları öldürecek kadar zalim bir adamken, Hiz. Musa'yı görünce gönlüne Allah Teâla tarafından koyulan bir sevgi vesilesiyle bebeği reddedemiyor ancak Hiz. Yusuf hikâyesindeki sevgi şehvet odaklı bir sevgidir.

Hz. Yusuf hikâyesindeki kadın fiili itaatsizliği temsil ederken Hz. Musa hikâyesindeki firavun kalbî itaatsizliği temsil eder. Kadının sevgisi şehvet odaklı bir sevgiydi bu sebeple fiili itaatsizliği temsil eder, firavun da kalplerde hüküm sürmek, rab olmak istiyor ve kalbî itaatsizliği temsil eder.

Firavun ilk karşılaştığında Hz. Musa'ya ilk önce duygu sömürüsüyle manipüle etmek istedi ancak Hz. Yusuf hikâyesinde kadının sevgisi ise eziyet vermek üzerine kurulu hatta bir noktadan sonra kendi isteklerine cevap alamayınca zindana attıracak kadar gözü dönmüş biriydi. Firavunda da kadında da hastalıklı bir sevgi var. Firavun Musa'yı seviyor ama kendisini rab edinmediği için Musa'ya eziyet edebilecek birisi. Hz. Yusuf hikâyesinde de hem seni seviyorum hem canına okuyabilirim sevgisi var.

Ama biz böyle bir sevgiyi kabul etmiyoruz.